

ב"ה

Cultivating Character

LIFE WISDOM FROM THE
ETHICS OF OUR FATHERS

CHAPTER 1

SELF AND FELLOW: THREE INSIGHTS

TEXT 1

Avot 1:6

ר' הושע בן פרחיה אומר, עשה לך רב, וקנה לך חבר, והוי דן את כל האדם לכהן זכות.
:

Joshua the son of Perachiah would say: Make yourself a teacher, acquire yourself a friend, and judge every person to the side of merit.

Text 2

Talmud, Ketuvot 105b

ר' ישמעאל בר אלישע אייתי ליה ההוא גברא ראשית הגז. אמר ליה...
"ומהתם להכא לא הוה כהן למיתבא ליה?" אמר ליה, "דינא אית לי,
ואמינא אגב אורחאי אייתי ליה למר".
אמר ליה, "פסילנא לך לדינא". לא קביל מיניה.
אותיב ליה זוגא דרבנן וקדייני ליה. בהדי דקאזיל ואתי, אמר, "אי בעי טעין הכי,
ואי בעי טעין הכי".
אמר: "תיפח נפשם של מקבלי שוחד! ומה אני שלא נטלתי, ואם נטלתי שלי
נטלתי, כך; מקבלי שוחד על אחת כמה וכמה!"

A man once brought the gift of the "first fleece" to Rabbi Yishmael ben Elisha. Rabbi Yishmael asked him, "Was there no kohen to whom to give it between where you came from and here?" The man replied: "I

have a legal issue with someone. So I thought that since I'll be seeing you in any case, I'll bring it to you."

Rabbi Yishmael said to him, "I am disqualified from hearing your case." He also refused to accept the gift from him.

Rabbi Yishmael appointed two other rabbis to judge the case. As the person was presenting his arguments, Rabbi Yishmael found himself thinking: "If he would argue this point this way, and emphasize that point the other way [he would have a better case]...."

Subsequently, Rabbi Yishmael said: "See how corrupting a bribe is! I didn't even accept the gift from him, and even if I had, it would have been something to which I am entitled by law. Nevertheless, I was inclined in this person's favor. How much more so one who accepts a bribe!"

Text 3

Talmud, Taanit 23a

כ ל ימיו של אותו צדיק היה מצטער על מקרא זה: "שיר המעלות בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים". אמר: מי איכא דניים שבעין שנין בחלמא? יומא חד הוה אזל באורחא. חזייה לההוא גברא דהוה נטע חרובא. אמר ליה, "האי עד כמה שנין טעין?" אמר ליה, "עד שבעין שנין". אמר ליה, "פשיטא לך דחיית שבעין שנין?" אמר ליה, "האי [גברא] עלמא בחרובא אשכחתייה כי היכי דשתלי לי אבהתי. שתלי נמי לבראי".

יתיב קא כריך ריפתא, אתא ליה שינתא נים. אהדרא ליה משוניתא, איכסי מעינא, ונים שבעין שנין.

כי קם, חזייה לההוא גברא דהוה קא מלקט מינייהו. אמר ליה, "את הוא דשתלתייה?" אמר ליה, בר בריה אנא". אמר ליה: שמע מינה דניימי שבעין שנין...

אזל לביתה. אמר להו, "בריה דחוני המעגל מי קיים?" אמרו ליה, "בריה ליתא;
בר בריה איתא". אמר להו, "אנא חוני המעגל". לא הימנוהו.
אזל לבית המדרש. שמעינהו לרבנן דקאמרי, "נהירן שמעתתין כבשני חוני
המעגל, דכי הוי עייל לבית מדרשא, כל קושיא דהוו להו לרבנן הוה מפרק להו".
אמר להו, "אנא ניהו". לא הימנוהו...
חלש דעתיה; בעי רחמי ומית.
אמר רבא היינו דאמרי אינשי: "או חברותא או מיתותא".

All his life, Choni wondered about the meaning of the verse (Psalms 126:1), "When G-d will back the exiles of Zion, we will have been like dreamers." Is it possible for a person to sleep and dream for seventy years?

One day, he was traveling on the road and he saw a man planting a carob tree. He asked him, "How long does it take for this tree to bear fruit?" The man replied, "Seventy years." "Do you think that you will live another seventy years?" asked Choni. The man replied, "I found carob trees in the world because my ancestors planted them for me. So I too plant them for my children."

Choni sat down to eat, and sleep overcame him. A rocky formation enclosed him and hid him from sight, and he slept for seventy years.

When he awoke, he saw a man gathering the fruit of the carob tree and he asked him, "Are you the man who planted the tree?" The man replied, "I am his grandson." Said Choni: "This means that I slept for seventy years!" ...

He returned home and inquired, "Where is Choni's son?" and was told, "His son is no longer in this world, but his grandson is still living." He said to them, "I am Choni the Circle-Drawer," but they did not believe him.

He went to study hall, where he heard the scholars saying, “The law is as clear to us as in the days of Choni the Circle-Drawer who, whenever he came to the study hall, would settle for the scholars any difficulty that they had.” “I am he,” he said, but they did not believe him.... Choni was disheartened and prayed for death; and he died.

Said Rava: This is the meaning of what people say, “Either companionship, or death.”

Text 4
Talmud, Shabbat 127b

מעשה באדם אחד שירד מגליל העליון, ונשכר אצל בעל הבית אחד בדרום שלש שנים. ערב יום הכפורים אמר לו, "תן לי שכרי, ואלך ואזון את אשתי ובני".

אמר לו, "אין לי מעות".

אמר לו, "תן לי פירות".

אמר לו, "אין לי".

"תן לי קרקע".

"אין לי".

"תן לי בהמה".

"אין לי".

"תן לי כרים וכסתות".

"אין לי".

הפשיל כליו לאחוריו והלך לביתו בפחי נפש.

לאחר הרגל נטל בעל הבית שכרו בידו ועמו משוי שלשה חמורים—אחד של מאכל, ואחד של משתה, ואחד של מיני מגדים—והלך לו. לביתו אחר שאכלו ושתו נתן לו שכרו.

אמר לו, "בשעה שאמרת לי תן לי שכרי ואמרתי אין לי מעות, במה חשדתני?"

"אמרתי שמא פרקמטיא בזול נזדמנה לך ולקחת בהן."

"ובשעה שאמרת לי תן לי בהמה ואמרתי אין לי בהמה, במה חשדתני?"

"אמרתי שמא מושכרת ביד אחרים."

"בשעה שאמרת לי תן לי קרקע ואמרתי לך אין לי קרקע, במה חשדתני?"

"אמרתי שמא מוחכרת ביד אחרים היא."

"ובשעה שאמרתי לך אין לי פירות, במה חשדתני?"

"אמרתי שמא אינן מעושרות."

"ובשעה שאמרתי לך אין לי כרים וכסתות, במה חשדתני?"

"אמרתי שמא הקדיש כל נכסיו לשמים."

אמר ליה: "העבודה, כך היה! הדרתי כל נכסי בשביל הורקנוס בני שלא עסק בתורה. וכשבאתי אצל חבירי בדרום התירו לי כל נדרי. ואתה, כשם שדנתני לזכות, המקום ידין אותך לזכות."

There was once a man who came down from the Upper Galilee and hired himself out to work on the estate of a wealthy landowner in the south for three years. When his term ended—it was just before Yom Kippur—he said to his employer: "Give me my wages, so that I may go home and support my wife and children."

"I'm sorry," replied the employer, "I have no money."

“In that case,” said the worker, “pay me with produce.”

“I have no produce” was the reply.

“Give me land.”

“I have no land.”

“Give me cattle.”

“I have no cattle.”

“Give me pillows and bedding.” Once again, the employer claimed that he didn’t have any. So the worker slung his things over his shoulder and went home with a sorrowful heart.

After the festival, his employer took the man’s wages in hand, arrived at his former employee’s home with three laden donkeys—one loaded with food, another with drink, and the third with various delicacies. After they had eaten and drunk, he gave him the wages he owed him.

“Tell me,” he then asked, “When I told you that I had no money, what did you think?”

The worker replied: “I thought: Perhaps you were presented with a very lucrative business opportunity, and you invested all your money in it.”

“And when I said I had no cattle?”

“I thought that perhaps all your cattle were hired out to other farmers.”

“And when I said that I had no land?”

“I thought that perhaps it was leased.”

“And when I said I had no produce, what did you think?”

“I thought, perhaps they are not tithed.”

“And when I said that I can’t even pay you with pillows and bedding, what did you think then?”

“I thought that perhaps you had taken a vow consecrating all your possessions to the Holy Temple.”

“I swear,” said the employer, “That’s exactly what happened. I vowed away all my property because of my son Hyrcanus, who would not occupy himself with the Torah. But then I went to the rabbis and they absolved me of my vows. And as for you, just as you judged me to the side of merit, so may G-d always judge you to the side of merit.”